

Primátorka mesta Prešov
Ing. Andrea Turčanová
Hlavná 73
080 01 Prešov

Vážená pani primátorka mesta Prešov, Ing. Andrea Turčanová.

Píšem, aby som vyjadril svoje znepokojenie nad hrozbou, ktorú predstavuje zmena klímy pre naše mesto, krajinu, pre našich obyvateľov a pre budúcnosť našich detí. Zdrvujúci počet vedcov súhlasí a registruje náznaky, že klimatické zmeny sa dejú oveľa rýchlejšie, ako sa pôvodne predpokladalo.

V poslednej správe, na ktorej pracovalo viac ako tisíc vedcov zo 129 krajín, pre zmenu klímy (IPCC) <https://www.ipcc.ch/sr15/> sa uvádza, že máme maximálne 11 rokov na zníženie produkcie emisií CO₂ a zavedenie ďalších mitigačných opatrení, aby sme neprehriali planétu o 1,5 °C. Ak prekročíme túto hodnotu, dôjde k destabilizácii ekosystému na celej planéte. Dôsledky zmeny môžeme pociťovať však už dnes.

Úsilie na spravodlivé a zodpovedné zaobchádzanie so životným prostredím a jej zdrojmi podporil aj pápež František encyklikou Laudato Si o zodpovednosti chrániť prírodné zdroje budúcim generáciám.

Aby bolo možné dosiahnuť stanovené ciele a stabilizovať klímu je potrebné úplné zníženie emisií skleníkových plynov o 50% do roku 2030 a na nulu do roku 2050. Riadiace a zodpovedné inštitúcie na všetkých úrovniach by mali preto vynaložiť všetko úsilie na zníženie emisií skleníkových plynov - teraz.

Konkrétne sa domnievam, že by ste sa mali zaoberať nižšie uvedenými otázkami a žiadam Vás, aby ste nám poskytli informácie o tom:

- 1) Aké činnosti mesto Prešov v súčasnosti podporuje/pripravuje, ktoré budú účinne a priamo podporovať adaptáciu na klimatickú zmenu a mitigáciu prostredníctvom technických opatrení?
- 2) Ako je Prešov pripravený na extrémne výkyvy počasia?
- 3) Je mesto Prešov pripravené na súvisiace výpadky elektrického prúdu v prípade poškodenia rozvodov víchricami?
- 4) Dokáže mesto dlhodobo zaistiť vodu pre svojich občanov s nedostatočnými vodnými zdrojmi?
- 5) Majú hasiči dostatočné vybavenie na hasenie rozsiahlych lesných požiarov, ku ktorým ľahko dôjde v horúcom, suchom a veternom počasí?
- 6) Mesto Prešov je pripojené k iniciatíve miest, obcí pre klímu a energiu – Covenant of Mayors for Climate & Energy, ktorého hlavným cieľom je zlepšenie životného

prostredia a kvality života v mestách a obciach. Je dostupný akčný plán mesta Prešov v rámci tejto iniciatívy?

- 7) Pripravuje mesto nové podmienky pre investičné skupiny, ktoré kladú dôraz na význam plochy zelene, ako povinnú súčasť projektov?
- 8) Plánuje mesto Prešov vysadiť stromy pozdĺž rieky Torysa a Sekčov?
- 9) Pripravuje mesto Prešov zatienenie detských ihrísk aj obnovu vodných prvkov v parkoch?
- 10) Ako mesto podporuje lokálne produkty, lokálnu dopravu a čiastočnú lokálnu energetickú nezávislosť?
- 11) Podporí mesto rozvoj cyklodopravy s cieľom vytvorenia bezemisných zón?

Na zabezpečenie budúcnosti pre našu spoločnosť a naše deti je teraz čas, aby sme vytvorili nový a pozitívny smer našej národnej energetickej komunálnej politiky.

Naša závislosť na fosílnych palivách poškodzuje ľudské zdravie, spôsobuje globálne otepľovanie, degraduje pôdu, vodu a vzduch, morské ekosystémy, znečisťuje Zem, znižuje biodiverzitu. Potrebujeme riešenia, ktoré poskytujú čistú, obnoviteľnú a spoľahlivú energiu, ktorá neohrozuje ľudské zdravie ani životné prostredie. Vytvárame našu budúcnosť a nedosiahneme ju, ak sa hrubo vzdáme našej morálnej zodpovednosti.

Chápem, že zameranie sa na zmenu klímy je len jednou z mnohých otázok v týchto náročných časoch. Nemôžeme však čakať! Výzva, ktorá tu je, nie je výzvou politickou, ale i osobnou. Všetci musíme teraz podniknúť dôrazné kroky na riešenie znepokojujúcich otázok, ktoré prináša zmena klímy.

Žiadam Vás, aby Ste ako vedúca predstaviteľka zodpovedná za naše mesto prijala uznesenie o klimatickom pláne a vydali strategický plán konkrétnych činností a opatrení na zníženie emisií, ktorý bude obsahovať aj odpovede na vyššie uvedené otázky vrátane dlhodobej vízie do roku 2030 v čo najkratšom čase.

S úctou,

prof. Ing. Sergej Hloch, PhD.

raditeľ Ústavu progresívnych technológií Fakulty výrobných technológií TUKE so sídlom v Prešove

vedecko-výskumný pracovník na Ústave geoniky, Akadémie vied Českej republiky, Ostrava